

СИСТЕМА ЗА АГРОПАЗАРНА ИНФОРМАЦИЯ
САПИ

**СЕДМИЧЕН БЮЛЕТИН ЗА ЗЪРНОТО-
ОБЗОР**

© 2015 Всички права запазени. Позоваването на САПИ ЕООД е задължително!

Бактериози, застрашаващи житните посеви в България

Базалната бактериоза по пшеницата и ечемика е причинявана от вида *Pseudomonas syringae* pv *atrofaciens* (*Pseudomonas atrofaciens*). Бактерията има пръчковидна форма с камшичета, които са разположени едностранно. При изолиране върху агарови хранителни среди образува бели колонии.

Заразата се запазва и пренася със семена от заразените посеви, а самото заразено семе има ниска къпняемост. Насочващ признак е отделянето на белезникавият ексудат (бактерийна гной) от някои непокълнали семена. Загниването на колеоптила е друг признак, явяващ се след покълване. Поразеният участък има червенокафяв оттенък.

Оцелелите растения са с потиснат растеж. По листата им се явяват характерни белезникави воднисти петна. Те са жълтеникави и постепенно се разрастват.

Характерен признак са кафявите до тъмнокафяви петна по вътрешната страна на плевите. Напетнена е основата (базата), но може да бъде и обхваната цялата плева. При нападение до млечна зрелост бактерията засяга и зърното. То остава недоразвито, а основната му част потъмнява. Зародишът (ембриото) също е засегнат.

Бактериозата по овеса има две прояви. Първата се характеризира с жълтеникави листни петна. Те са елиптични и се развиват надлъжно. На дължина рядко надминават 2 см.. По-късно цветът на петната става червенокафяв, докато вътрешността им просветлява. Поражения могат да бъдат установени по листните влагалища и плевите. При изкласяване болестта може да разруши плевите. Зърното остава недоразвито.

Втората проява на бактериозата може да бъде наречена лентовидна. Първоначално ивиците по дължината на петурата са воднисти, прозрачни и имат канелен оттенък. По-късно засегнатата тъкан прегаря. Признаците на болестта могат да бъдат установени по влагалищата, стъблата и плевите. Причинител е видът *P. syringae* pv *coronafaciens* (*P. coronafaciens*), а на лентовидната - *P. syringae* pv *striafaciens* (*P. striafaciens*).

Бактериозата застрашава и ръжта. Благоприятно за развитието на болестта е хладното време с преваляване. Заразата се запазва и разпространява със семената. В естествени условия гостоприемници на патогена са житните видове.

Бактерията *Pseudomonas andropogonis* причинява листен пригор по царевицата. По връхната половина на петурата се явяват бледозелени (хлоротични) петна. Те са закръглени до елиптични. Достигат до ½ см дължина.

Чувствителността на сорта има значение за проявата на болестта. При някои сортове петната могат да станат кафяви до червеникави. Възможно е периферията им да бъде виолетова. При по-тежки прояви по листната петура има виолетови ивици. Напетнени са и влагалищата. Там формата на петната губи елиптичните си очертания. По долната страна на листата и от вътрешната страна на влагалищата има отделяне на бактерийна гной.

Засегнатата тъкан прегаря. Това се отразява на количеството и качеството на добива. Заразяването на растенията преди цъфтежа води до значими загуби. Кочаните на болните растения да малки и недохранени.

Бактерийното стъблено гниене по царевицата е причинявано от *Erwinia dissolvens*. Патогенът има пръчковидна форма. При изолиране образува бели колонии. Те бързо нарастват и образуват блестящи изпъкнали колонии. Те издават неприятна миризма на гнил зеленчук.

Бактерията е устойчива на изсушаване и пряка слънчева светлина. Благоприятно за развитието на болестта е влажното и топло време. Заразата се запазва в семената и растителните остатъци. Застрашен вид е и соргото.

Нападнатите тъкани са меки, воднисти и излъчват неприятна миризма. По корените, основните възли на стъблата и влагалищата и листата се явяват чернокафяви петна. Разрастването на петната по стъблената част води до пречупването на стъблото. Растенията загиват.

При нападение на кочана признаците се явяват по обвивните листа. Възможно е бактерията да проникне и във вътрешността. От засегнатите тъкани се отделя бактериен ексудат.

Макар и рядко по зърната на царевицата също може да се развие бактерията *Bacillus pumilus* (*B. mesentericus vulgatus*). Патогенът образува спори и има по-широка специализация. Може да причинява гниене на картофите. Развива се и по мъртва тъкан (сапрофитно).

Признаците на болестта се явяват във фаза млечна и восъчна зрелост по връхната част на зърната. Най-често е засегната връхната част на кочана. Там се развиват закръглени петна, които са леко вдлъбнати. На цвят са сивкави до охрени. Нарастват постепенно и се очертават със сив тесен пръстен. Засегнат е ендоспермът на семето. През поразения участък може да навлязат вторични гнилостни микроорганизми, което допълнително отслабва кълняемостта.

Просото може да бъде нападнато от бактерията *Pseudomonas panicis*. Признаците на болестта са видими по всички надземни части на гостоприемника. Те са тесни до пошироки надлъжни ивици с дължина до няколко сантиметра. Имат кафяво оцветяване. При разрастване става ограничаването им от тесен воднист венец.

Бактерията е податлива на пряко слънчево греене, ниска температура и изсушаване. Заразата се запазва в емената и растителните остатъци. Гостоприемници са и видовете *Setaria glauca*, *S. viridis*, *Echinochloa crusgali*.

Предотвратяването на щетите от бактериозите е възможно чрез комплекс от агротехнически мероприятия: осигуряване на здрав посевен материал, селекция на устойчиви сортове, редуване на културите в обработваемите площи, обработка на почвата за унищожаване на растителните остатъци и плевелите.

Доц. д-р Антоний Стоев, ИПАЗР „Никола Пушкарров” - София

Източник: Sinor.BG

НОВИНИ ОТ СЕКТОРА В БЪЛГАРИЯ

САРА: До 2027 г. площите със зърно ще нарастват с 1,1% годишно, при 5% увеличение на директните плащания

Последният за миналата година анализ на Центъра за икономически изследвания в селското стопанство (САРА) дава интересен поглед върху бъдещото производство на зърнените култури в България, като се основава на заложената финансова рамка на Общата селскостопанска политика до 2027 година за 5-процентно увеличение на директните плащания в следващия период.

Изследване на САРА по различните сценарии за подпомагане, които се очакват след 2020 година, показва, че при умерено оптимистичния вариант, а именно с 5-процентно увеличение на директните плащания през следващия програмен период, площите с основните зърнени и маслодайни култури в страната биха могли да нарастват с около 1,1% годишно до 2027 г. Експертите обаче наблягат и на задълбочаващите се съмнения по отношение на Зелената сделка, чието изпълнение „се очаква да нанесе чувствително отражение върху производството и площите, което ще се усети по-осезаемо евентуално към средата на десетилетието”.

По отношение на 2020 година икономистите от САРА смятат, че брутната продукция от зърнени и маслодайни култури през 2020 г. ще бъде с около 6% под нивата от 2019 г. Припомняме, че предварителната оценка на НСИ за брутната продукция в зърнопроизводството е за спад от 13%, а при маслодайните култури – 9%. Големият спад в реколтата през 2020 г. основно при пшеница, царевица и рапица, който е с около 15-17%, ще бъде компенсиран частично с ценови ръст от 10%, смятат икономистите.

Постигнатите цени през ноември 2020 г., които ще бъдат актуални и за следващите няколко месеца при всички култури, са едни от най-високите от рекордните изкупни цени от 2012 г. Единствено при ечемика те са по-ниски от цените през 2018 г. Високите изкупни цени следват международните и европейски тенденции

По отношение на есенната сеитба и площите, засети с есенни култури, от САРА смятат, че те са с 2-3% под миналогодишните. Площите, които се очаква да бъдат засети при пшеницата са около 1,2 млн. хектара, при ечемика ще останат същите - около 115 хил.ха, а при рапицата ще има спад до 120 хил.ха. Икономистите смятат, че при благоприятна от към климатична обстановка зима това намаление би могло да бъде компенсирано от пролетниците.

Източник: Sinor.BG.

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР
ЕВРОПЕЙСКИ И СВЕТОВНИ ПАЗАРИ
МЕТЕОРОЛОГИЧНА ПРОГНОЗА

ИЗВАДКИ ОТ
СЕДМИЧЕН БЮЛЕТИН ЗА ЗЪРНОТО
от 06.01.2021 ГОД.

ИЗДАНИЕТО Е ПЛАТЕНО!
ПРИ ЖЕЛАНИЕ ОТ ВАША СТРАНА
МОЖЕ ДА СЕ АБОНИРАТЕ ПРИ НАС!

